

ZATWIERDZAM

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej
gen. brygadier Andrzej Bartkowiak
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

**MODUŁ PSYCHOEDUKACYJNY:
UDZIELANIE WSPARCIA PSYCHICZNEGO NA
MIEJSCU ZDARZENIA**

Warszawa 2023

Opracowanie merytoryczne – psychologzy Państwowej Straży Pożarnej:

- ✓ st. kpt. Joanna Pluczyńska (w stanie spoczynku)
- ✓ kpt. Magdalena Boike KW PSP Gdańsk

Opracowanie na podstawie programu szkolenia doskonalącego dla funkcjonariuszy pełniących służbę w podziale bojowym Państwowej Straży Pożarnej „Udzielanie wsparcia psychicznego na miejscu zdarzenia”. Warszawa 2016 r.

Konsultacja:

- ✓ psychologzy realizujący zadania Systemu Pomocy Psychologicznej w PSP,
- ✓ Magdalena Stajszczak, Naczelnik Wydziału Wsparcia Programowo - Metodycznego w Biurze Edukacji Komendy Głównej PSP.

1. Oczekiwane rezultaty

Założeniem modułu jest poszerzenie wiedzy oraz rozwinięcie umiejętności z zakresu udzielania wsparcia psychicznego na miejscu zdarzenia, z uwzględnieniem różnych grup osób poszkodowanych, ich specyfiki oraz potrzeb (np. osoby starsze, dzieci, osoby niepełnosprawne).

2. Grupa docelowa i uczestnicy

Moduł przeznaczony jest dla wszystkich funkcjonariuszy pełniących służbę w podziale bojowym w Państwowej Straży Pożarnej.

Wskazana liczebność grupy do realizacji zajęć – do 20 osób.

3. Zalecenia i wskazówki metodyczne

- a. Zajęcia prowadzone są przez psychologa zatrudnionego w Państwowej Straży Pożarnej.
- b. Zajęcia należy prowadzić w formie warsztatu, obejmującego m.in.: mini wykład, dyskusje, ćwiczenia, materiały filmowe przedstawiające przykłady z zakresu udzielania wsparcia psychicznego.
- c. Pomieszczenie, w którym prowadzone będą zajęcia musi być dostosowane do liczebności grupy, wyposażone w tablicę lub flipchart, rzutnik, komputer z dostępem do Internetu i głośniki.
- d. Prowadzący szkolenie powinien przygotować dla słuchaczy wykaz miejsc, w których oferowana jest profesjonalna pomoc psychologiczna, na terenie danego powiatu / województwa.
- e. Czas przewidziany na realizację tematu – 3 godziny dydaktyczne.

4. Treści i zagadnienia

Wsparcie psychiczne na miejscu zdarzenia – podstawowe informacje

Poruszane zagadnienia:

- potrzeby osób poszkodowanych na miejscu zdarzenia,
- człowiek w sytuacji traumatycznej,
- wsparcie psychiczne dla osób poszkodowanych – zasady ogólne.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wymienić potrzeby osób poszkodowanych na miejscu zdarzenia,
- scharakteryzować typowe reakcje i zachowania osób poszkodowanych w sytuacji traumatycznej,
- uzasadnić potrzebę udzielania wsparcia psychicznego osobom uczestniczącym w zdarzeniu,
- scharakteryzować podstawowe komponenty wsparcia psychicznego (informacyjny, emocjonalny, praktyczny).

Zasady udzielania wsparcia psychicznego na miejscu zdarzenia

Poruszane zagadnienia:

- procedura 22 – zasady udzielania wsparcia psychicznego,
- profesjonalne formy pomocy psychologicznej.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić szczegółowe zasady udzielania wsparcia psychicznego,
- wskazać dostępne formy profesjonalnej pomocy psychologicznej dla osób jej potrzebujących.

Wsparcie psychiczne udzielane dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym

Poruszane zagadnienia:

- wsparcie psychiczne udzielane dzieciom i młodzieży,
- wsparcie psychiczne udzielane osobom starszym,
- wsparcie psychiczne udzielane osobom niepełnosprawnym,
- wsparcie psychiczne udzielane osobom z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego dzieciom i młodzieży,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom starszym,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom niepełnosprawnym,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi,
- zaprezentować zachowania / postawy oraz komunikaty wspierające dzieci i młodzież,
- zaprezentować zachowania / postawy oraz komunikaty wspierające osoby starsze i niepełnosprawne.

LITERATURA

1. Dudek B., „Zaburzenia po stresie traumatycznym. Cena strachu.” GWP 2003.
2. Geldard K., D., „Rozmowa która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne.” GWP 2005.
3. Greenstone James L., Leviton Sharon C., „Interwencja kryzysowa.” GWP 2004.
4. Hetherington A., „Wsparcie psychologiczne w służbach ratowniczych.” GWP 2004.
5. James R. K., Gilliard B. E., „Strategie interwencji kryzysowej.” PARPA 2005.
6. Keirse M., „Smutek, strata, żałoba.” Polwen, 2005.
7. Krakowiak P., „Strata, osierocenie i żałoba. Poradnik dla pomagających i osób w żałobie.” Via Medica. Gdańsk 2008.
8. Kubacka-Jasiecka D., „Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych.” Wyd. Akademickie i Profesjonalne 2010.
9. Sideris E., Paczulska-Jałowińska B., „Pierwsza pomoc psychologiczna udzielana dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym.” Na ratunek. Numery 1,2,3,4/2007; 1,2,3,4/2008; 1,3/2009.
10. Strelau J., Zawadzki B., Kaczmarek M. (red.), „Konsekwencje psychologiczne i terapia.” Wyd. Scholar 2009.
11. Zasady organizacji ratownictwa medycznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym. Procedura 22 – Zasady udzielania wsparcia psychicznego. KG PSP 2021.
12. Zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom uczestniczącym w działaniach ratowniczych. KG PSP 2012.